

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Broy

Protokolant: Iwona Markiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2019 r. we W.

sprawy z odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 19 stycznia 2018 r. znak: (...)

i od decyzji z dnia 27 października 2017 r. znak (...)

w sprawie A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. i przyznaje wnioskodawczyni prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 stycznia 2018 r. do 30 stycznia 2018 r.;

II. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu

UZASADNIENIE

Ubezpieczona A. P. wniosła **odwołanie od decyzji organu rentowego** - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., z dnia 19 stycznia 2018 r. znak (...) - (...) odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 do 31 stycznia 2018 r. i domagała się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do spornego świadczenia za w/w okres .

Zaskarżyła także kolejną decyzję z dnia 13 lutego 2018 r. (...) - (...), odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 31.01.2018 r. do dnia 22.02.2018 r. (sprawa o sygn. akt X U 177/18)

Uzasadniając odwołania, ubezpieczona podniosła, że do 31 sierpnia 2017 r. była funkcjonariuszem służby celnej i z tego tytułu podlegała obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu od dnia zawięzania stosunku służby do dnia zwolnienia ze służby. Dlatego po zakończeniu służby, przysługiwał jej zasiłek chorobowy. Organ rentowy odmówił jej jednak jego wypłaty twierdząc, że nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o ich oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Uzasadniając swoje stanowisko, organ rentowy zarzucił, że ubezpieczona, będąc funkcjonariuszem Służby Celnej:

- od 01.12.1993 r. do 31.08.2017 r. pozostawała w służbie w Izbie Administracji Skarbowej z siedzibą we W.,
- od 19.09.2017 r. do 06.11.2017 r. i po kolejnych zwolnieniach lekarskich wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego, po ustaniu stosunku służbowego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, należy stwierdzić, że w spornym okresie tj.: od 01.12.1993 r. do 31.08.2017 r., ubezpieczona nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu. Funkcjonariusze Służby Celnej nie są bowiem objęci ubezpieczeniem społecznym w pełnym zakresie. Podlegają obowiązkowo jedynie ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Nie podlegają natomiast ani obowiązkowo ani dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, z którego ZUS wypłaca zasiłki chorobowe.

Postanowieniem z dnia 23.02.2018 r. k. 23 Sąd zawiesił postępowanie w sprawie X U 132/18 do czasu zakończenia postępowania w sprawie X U 777/17, w którym prawomocnie (wyroki SR z dnia 16 maja 2018 r i SO z dnia 29 listopada 2018 r VIII Ua 66/18) przesadzono istnienia prawa ubezpieczonej do zasiłku chorobowego po ustaniu służby w Izbie Administracji Skarbowej we W.. Orzeczeniem z dnia 07.03.2018 r. Sąd zawiesił także postępowanie w sprawie X U 177/18 do zakończenia sprawy X U 777/17 .

W dniu 06.03.2019 r. podjęto zawieszono postępowania i zarządzono o połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania (k. 77 i 81)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona A. P. w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 28 lutego 2017 r. pełniła służbę w charakterze funkcjonariusza celnego w Izbie Celnej we W., a od 1 marca 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. pełniła służbę w charakterze funkcjonariusza służby celno-skarbowej w Izbie Administracji Skarbowej we W..

Jako funkcjonariusz celny ubezpieczona nie podlegała i nie była zgłoszona do ubezpieczenia chorobowego.

Po zwolnieniu ze służby, ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim między innymi w następujących okresach:

- od 31 sierpnia 2017 r. do 19 września 2017 r.
- od 19 września 2017 r. do 10 października 2017 r.,
- od 10 października 2017 r. do 6 listopada 2017 r.,
- od 7 listopada 2017 r. do 5 grudnia 2017 r.
- od 6 grudnia 2017 r. do 2 stycznia 2018 r. i od 2 stycznia do 30 stycznia 2018 i dalej do 27 lutego 2018 w którym to dniu upływała 182 dzień ciągłej niezdolności do pracy, liczonej od dnia 31.08.2017 r.

W dniu 21 września 2017 r. ubezpieczona złożyła w oddziale organu rentowego oświadczenie ZUS Z-10.

W dniu 20 października 2017 r. Izba Administracji Skarbowej we W. złożyła w organie rentowy zaświadczenie ZUS Z-3.

Dowody:

- Okoliczności bezsporne, a nadto dokumenty w aktach ZUS .

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż w niniejszej sprawie Sąd był związany prawomocnym wyrokiem wydanym w sprawie X U 777/17 r. w którym przesadzono prawo ubezpieczonej do zasiłku chorobowego po ustaniu

służby. Tym samym mogła ona pobierać sporne świadczenia w przypadku ciągłej niezdolności do pracy, co w niniejszej sprawie miało miejsce przez 182 dni, tj. do 28 lutego 2018 r.

Procedując w niniejszej sprawie, do Sądu należało ustalenie w pierwszej kolejności, czy odwołującej przysługiwało prawo za zasiłku chorobowego po ustaniu służby. W przypadku pozytywnego ustalenia przedmiotowej kwestii ustalić należało dalej do kiedy takie świadczenia może pobierać w przypadku ciągłej niezdolności do pracy, tj. ustalić koniec potencjalnego okresu zasiłkowego. Okoliczność zasady nabycia prawa do świadczenia była przedmiotem rozpoznania w sprawie X U 777/17, w które owo zagadnienie rozstrzygnięto na korzyść ubezpieczonej. Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W piśmiennictwie i judykaturze podkreślono, że moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się tylko do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia. Ten aspekt występuje, gdy w poprzednim postępowaniu, w którym zapadło prawomocne orzeczenie, nie brała udziału choćby jedna ze stron nowego postępowania, a nie jest ona objęta prawomocnością rozszerzoną. Nie można bowiem takiej strony obciążać dalszymi skutkami wynikającymi z prawomocnego orzeczenia. Drugi zarazem aspekt mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia jest określony jako walor prawny rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia.

Pozostaje on ściśle związany z powagą rzeczy osądzonej (art. 366 § 1 k.p.c.) i występuje w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, choć przedmiot obu spraw jest inny. W nowej sprawie nie może być wówczas zastosowany negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej polegający na niedopuszczalności ponownego rozstrzygnięcia tej samej sprawy. Występuje natomiast skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej przejawiający się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika (Zob. K. Piasecki, Wyroki sądów pierwszej instancji, sądów apelacyjnych oraz Sądu Najwyższego w sprawach cywilnych, handlowych i gospodarczych, rozdz. XIV „Prawomocność wyroków i powaga rzeczy osądzonej”; A. Góra – Błaszczkowska, Komentarz do art. 316 – 366 kpc, Legalis 2014, teza 6 do art. 365; A. Marciniak, K. Piasecki, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, t. I, teza 7 do art. 365; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2014 r., I UK 329/13, LEX nr 1444404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2013 r., I UK 29/13, Legalis).

Związanie stron (oraz wyjątkowo innych osób), o którym mowa w art. 365, polega na związaniu tych osób dyspozycją zawartą w sentencji wyroku skonkretyzowanej, zindywidualizowanej i trwałej normy prawnej wywiezionej przez sąd z norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych. Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej, rozstrzygające w sprawach innych niż karne, są związane prejudycjalnie, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudycjacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych (tak P. Telenga, Komentarz do art. 365 kodeksu postępowania cywilnego, LEX 2014, teza 2).

Moc wiążąca orzeczenia merytorycznego może być brana pod uwagę w zasadzie tylko w innym postępowaniu niż to, w którym je wydano. Orzeczenie takie uzyskuje moc wiążącą z chwilą uprawomocnienia się, a zatem z chwilą definitywnego zakończenia postępowania. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się dana kwestia, nie podlega ona już ponownemu badaniu. Związanie orzeczeniem oznacza bowiem niedopuszczalność przeprowadzenia postępowania dowodowego w tej kwestii, nie tylko zaś dokonywania ustaleń sprzecznych. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego (por. A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Legalis 2014, teza 4 do art. 365; A. Góra-Błaszczkowska, Komentarz..., teza 2 do art. 365; A. Jakubecki, Komentarz do art. 365 kodeksu postępowania cywilnego, LEX 2013, teza 4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., V CSK 433/13, LEX nr 1514746; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r., IV CSK 624/12, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2013 r., III UK 121/12, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I UK 239/10, Legalis).

Moc wiążąca orzeczenia odnosi się tylko do treści jego sentencji, a nie uzasadnienia. Nie mają zatem, co do zasady, mocy wiążącej ani poglądy prawne wyrażone w uzasadnieniu orzeczenia, ani motywy i ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu. Przedmiotem prawomocności materialnej jest bowiem ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie

przesłanki, które do niego doprowadziły. Jednakże zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia mogą mieć niekiedy znaczenie dla ustalenia zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. Treść prawomocnego orzeczenia, a więc treść wyrażonej w nim indywidualnej i konkretnej normy prawnej, w tym zwłaszcza zakres jej obowiązywania (związania stron i sądów), często nie jest, i z obiektywnych względów nie może być, w pełni wysłowiona w sentencji orzeczenia. Z tego względu ustalenie tej treści, a przede wszystkim zakresu związania prawomocnym wyrokiem, wymaga niejednokrotnie wykładni orzeczenia w świetle sporządzonego do niego uzasadnienia, a w braku pisemnego uzasadnienia w świetle odtworzonego (np. na podstawie akt sprawy) rozumowania sądu, który wydał badane rozstrzygnięcie, a sama możliwość sięgania do okoliczności sprawy w celu sprecyzowania zakresu mocy wiążącej orzeczenia sądu nie może ulegać wątpliwości.

Zwłaszcza przy orzeczeniach oddalających powództwo, gdy z sentencji nie wynika zakres przedmiotowy rozstrzygnięcia, doniosłe i wiążące mogą być motywy rozstrzygnięcia zawarte w uzasadnieniu orzeczenia, szczególnie ustalenia prejudycjalne sądu, prowadzące do oddalenia powództwa lub wniosku. Związanie prawomocnym wyrokiem rozciąga się zatem również na jego motywy w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne dla wyjaśnienia jego zakresu - w jakim indywidualizują one sentencję jako rozstrzygnięcie o przedmiocie sporu i w jakim określają one istotę danego stosunku prawnego. Chodzi przy tym tylko o elementy uzasadnienia dotyczące rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, w których sąd wypowiada się w sposób stanowczy, autorytarny o żądaniu (zob. A. Jakubecki, Komentarz..., teza 2; A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska, Kodeks..., teza 1 i 4 do art. 365; A. Góra – Błaszczkowska, Komentarz..., teza 8 do art. 365; E. Marszałkowska-Krześ, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Legalis 2014, teza 5 do art. 365; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2014 r., I UK 329/13, LEX nr 1444404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2013 r., V CSK 500/12, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2013 r., III UK 121/12, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., I CSK 249/10, OSNC 2012/6/46; wyrok z dnia 23 listopada 2010 r., I UK 162/10, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., II PK 212/09, Legalis).

Skutki orzeczenia nie ustają w zasadzie przez sam upływ czasu. Jeżeli więc stosunek prawny istniał w chwili wydania albo powstał w chwili uprawomocnienia się orzeczenia, to należy przyjmować, że istnieje on nadal. Jednakże jest to aktualne tylko do chwili wykazania faktu przeciwnego. Gdy okoliczności są zmienne, a orzeczenie wywołuje skutki w przyszłości, ustawodawca daje możliwość dostosowania stosunku prawnego stwierdzonego orzeczeniem do sytuacji wywołanej zmianą stanu faktycznego. Moc wiążąca orzeczenia nie stoi temu na przeszkodzie. Sąd orzekający w takiej sprawie jest związany tylko tym, że w chwili wydania orzeczenia okoliczności sprawy przedstawiały się tak, jak stwierdzono w orzeczeniu.

Wobec faktu, że decyzja odmawiająca ubezpieczonej prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego została zmieniona w postępowaniu sądowym z udziałem wnioskodawcy i ZUS, wiążące dla Sądu w niniejszej sprawie było także przyjęcie odpowiedzialności organu rentowego z tej podstawy w stosunku do podstawy wypłaty zasiłku chorobowego (por. wyrok SN z dnia 11.02.2014 r. I UK 329/13) Tym samym skoro niezdolność do pracy wnioskodawcy trwała ciągle od 31.08.2017 do 28.02.2018 r., czego ZUS nie kwestionował, a więc przez 182 dni, które przypadły także na okresy objęte niniejszym postępowaniem, oba odwołania ubezpieczonej zasługiwały na uwzględnienie.

Z tej przyczyny w **sentencji wyroku** Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 stycznia 2018 r. do 27 lutego 2018 r. (pkt I wyroku)

Jednocześnie zasądzone od organu rentowego kwotę 360 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w obu połączonych sprawach - art.98 kpc (zasada odpowiedzialności za wynik procesu) w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).